

NOVUM

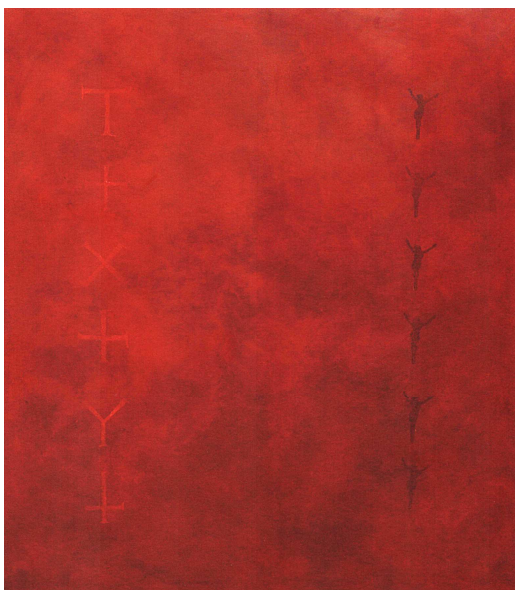
Muzeum Jindřichohradecka

září 2018

SVĚTLO, PROSTOR A ČAS V MALBÁCH JANA SVOBODY

Závěrečná umělecká výstava letošního roku začne netradičně v sobotu ve dvě hodiny odpoledne v křížové chodbě bývalého minoritského kláštera a představí uměleckou tvorbu PaedDr. Jana Svobody (*1955), absolventa oboru výtvarné výchovy Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy v Praze u doc. Zdeňka Sýkory, který po ukončení studií pracoval jako učitel výtvarné výchovy, krajský metodik výtvarné výchovy či odborný asistent katedry výtvarné výchovy Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy. V roce 1995 se přesunul do Bechyně, kde je dodnes ředitelem základní umělecké školy sídlící ve starobylém františkánském klášteře. Jako její ředitel a zároveň lektor připravil během své pedagogické činnosti mnoho studentů keramické školy na studia na vysokých uměleckých školách. Zároveň organizoval filmové a umělecké víkendy či letní mezinárodní workshopy, na které postupně zval své známé z řad předních českých výtvarníků a experimentálních hudebníků. Klášter tak navštívil například scenárista a režisér Petr Jarchovský, z výtvarníků a hudebníků Michael Delia, Petr Nikl, Martinové Zet, Janíček, Velíšek, z Brna dorazili Marián Palla a Petr Kvíčala. Kromě toho se stále věnuje se svou ženou Martinou vytváření koncepcí a realizací dětských doprovodných programů a expozic pro děti například pro Pražské Quadriennale, Deset století architektury, Příběh Pražského hradu nebo Litomyšlení.

Asi nejlépe definoval volnou tvorbu Jana Svobody krátkým textem nedávno zesnulý malíř Jaroslav Malina: "Řekněme, že volná tvorba Jana Svobody je převážně centristická,

*Ukřížování, 2014, voskopryskyřičné lazury
na plátně, 130x145 cm*

nejenom v kompozici, ale hlavně v myšlení. Centristická, tedy koncentrovaná do středu, k němuž míří vše, trefa na střelnici stejně jako hledání absolutna. Středem dění, myšlení, bytí je soustředěnost do bodu, jenž může mít banální podobu nalezeného předmětu, k němuž má J.S. vždy hluboký osobní vztah, nebo podobu zhmotnění duchovního náboje Vá-noc, Velikonoc, Svatozáře či Ukřižování. Svobodova malba je zklidňující, svou podstatou tradiční, kultivovaná ve vrstvení lazur i past, bravurně kladených na plátno či dřevo klasicky plošného obrazu, jenom ten světelný náboj, zapomenutý čas a zpochybňovaný prostor, vyjevující se až po delším pozorování, nenechává pozorovatele zcela v klidu. Převážně monochromatické kompozice občas vybuchnou rasantnější barevností, pečlivě promalovaná plocha voskopryskyřičných lazur a pigmentů je narušována autentickými prvky reality, kamenem, špejlí, zavařovací gumou (předměty osobně zažitými), jindy se plocha plátna či papíroviny pokrývá pouhým grafitem, připomínaje paměť kovu a tato momenta paměti jsou téměř vždy ve středu nebo ve středové, at už vodorovné či svislé linii.

Jan Svoboda svým školením - ze skvělých učitelů připomeňme především Zdeňka Sýkoru, i svou ustavičnou praxí je velmi dobře obeznámen s trendy současného umění, často rád mluví o vztahu ke konceptuálnímu umění. Tento vztah se nejvíc projevuje v prostorových variacích relikviářů, vzorníků, plotů, zbytkových či odložených materiálů, na něž však nelze zapomenout. Přesto bych jej mezi konceptuální umělce neřadil – jeho volná tvorba po

*Střelnice červená, 2014, kombinovaná
technika na plátně, 35x40 cm*

svém podobu současného světa neguje, konceptuální vcítění se do jeho chaosu je distanční...Možná, že jeho práce ve škole v prostorách bechyňského fran-tiškánského kláštera, bydlení v krásné secesní vile v Sudoměřicích, již s takovou láskou a péčí renovuje, možná že to vše mu dovoluje udržet si tento nadhled. V praktickém životě je Jan Svoboda stále velmi pilný, úspěšný v pedagogické praxi (mnoho současných mladých umělců prošlo ve svých počátcích jeho školením) i v různých interaktivních projektech, výstavách, instalacích, performancích. I tyto zkušenosti jej zajisté vedou k tomu, že někdy opouští klasickou plochu plátna a pohrává si s trojrozměrným objektem a prostorem. Jeho volná tvorba, jeho malba, je výraznou protipolohou těchto multimediálních forem. Nevyžaduje přímou aktivní účast pozorovatele – diváka, setrvává v klidu své soustředěné kontemplace, nevnučuje se, neútočí. Ale nelze ji přejít bez povšimnutí, její

duchovní rozměr vám nedá spát, světlo, unavené i probuzené v čase minulých prostorů stále vyznačuje do našeho prostoru dneška."

Věřím, že tento krátký text bude nápomocen k proniknutí do díla pedagoga a umělce, jehož obrazy a instalace budou veřejnosti představeny do 28. října v Muzeu Jindřichohradecka, jmenovitě v křížové chodbě a Soukenické kapli bývalého minoritského kláštera.

Jakub Valášek

CESTOVATELSKÉ NEZBYTNOSTI

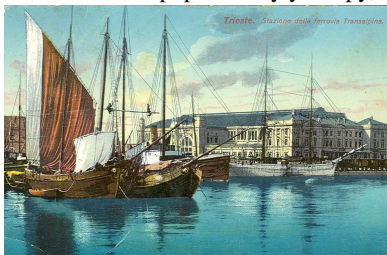
Léto vždy bylo a je ideálním obdobím vhodným pro cestování a turistiku. Pro dnešní hektickou dobu je typické masové cestování do nejrůznějších evropských i světových destinací. Díky letecké dopravě je vše dnes mnohem jednodušší a všechny dříve vzdálené cíle jsou mnohem bližší. I přesto, že dříve to tak nebylo a doprava byla velmi zdoluhavá a nepohodlná, cestovali lidé i v daleké minulosti. Mnohé zajímavé důkazy o cestovatelské vášni jindřichohradeckých občanů se skrývají v depozitářích našeho muzea. Tradiční

informace o uskutečněných cestách se nalézají především na několika stovkách barevných i černobílých pohlednic především z počátku 20. století, které pozdravují téměř ze všech vyhlášených turistických oblastí Evropy. Podle nich můžeme usoudit, že nejoblíbenějšími cíli jindřichohradeckých cestovatelů byly Itálie a Rakousko. Vzhledem

k tomu, že jsme ještě na počátku století byli součástí Rakousko-uherské monarchie, která sahala až do dnešní Itálie, je to celkem pochopitelné. Pohlednice ukazují, že nejnavštěvovanější destinací bylo Jaderské moře s přímořskými letovisky. Jezdilo se také do velkých měst ve vnitrozemí a populární byly i Alpy, Dolomity a horská jezera. Z cest se posílaly a vozily

nejenom pohlednice, ale nadšení amatéři vytvářeli také fotografie. Mezi unikátní cestovatelské fotografické soubory patří několik desítek černobílých fotografií JUDr. Jana Matouška ze severní Afriky a Blízkého vý-

chodu, kam se vypravil i se svou manželkou. Z fotografií je zřejmá jeho fascinace nejenom krajinou, přírodou a architekturou, ale především místním obyvatelstvem. V muzejním depozitáři se nacházejí i drobnosti, které nesměly chybět v zavazadle žadného správného cestovatele. Vedle řady oděvů a odvětních součástí se jedná třeba o cestovní toaletní potřeby pro dámy i pány, cestovní přístroje nebo unikátní skleněné plivátko. Dalšími zajímavostmi je třeba skládací sedátko, které je turistickou holí i židličkou zároveň. Dokladem o cestovatelské vášni především po vlastech českých jsou pak kovové štítky, které se umísťovaly na turistické hole. Ve sbírce se nacházejí jak hole se štítky, tak i volné štítky. Zvláštní kategorií jsou pak suvenýry z cest, kterých je v depozitáři také několik desítek a najdeme mezi nimi věci třeba i z daleké Číny, Indie nebo Japonska.

Cestovní plivátko z počátku 20. století.

Z p r á v y

Expozice v jezuitském semináři - otevřeno denně mimo pondělí od 8.30 do 12.00 a od 13.00 do 17.00 hodin. **Městská vyhlídková věž** je otevřena pouze o víkendech od 10.00 do 12.30 a od 13.00 do 16.00 hodin. **Výstavní prostory v minoritském klášteře** jsou otevřeny denně mimo pondělí od 9.00 do 12.00 a od 13.00 do 16.00 hodin. **Kostel sv. Jana Křtitele** je pro veřejnost uzavřen.

Knihovna Muzea Jindřichohradecka s badatelnou ve Štítného ulici poskytuje služby pro veřejnost po celý rok v pondělí a ve středu od 12.30 do 15.30 hodin.

* * *

Muzeum Jindřichohradecka pořádá **v sobotu 8. září od 14.00 hodin** vernisáž výstavy umělce působícího v nedaleké Bechyni **JAN SVOBODA SVĚTLO / PROSTOR / ČAS**. Výstava bude umístěná do křížové chodby a potrvá do 28. října 2018.

* * *

Do výstavní síně "V jezuitském semináři" zveme na dvě související výstavy **MUZEJNÍ POKLADY V RUKOU RESTAURÁTORŮ a ZACÍLENO NA BOŽSKOU EMU** Výstavy potrvají do 7. října 2018.

* * *

Muzeum Jindřichohradecka vás zve do minoritského klášteře ve Štítného ulici. V křížové chodbě je umístěna výstava textilních výtvarníků - manželů Vodákových **VIDLIČKOU, JEHLOU A KLEŠTĚMI**. Výstava potrvá do 2. září 2018.

* * *

V konferenčním sále muzea ve Štítného ulici je umístěna výstava **PRVNÍ REPUBLIKA** dokumentující život v Jindřichově Hradci na stránkách týdeníku Ohlas od Nežárky. Výstava potrvá do 30. prosince 2018.

* * *

Výstava stavebnice Lego s názvem **SVĚT KOSTIČEK** je k vidění v sálu "Ve Svatojánské" ve Štítného ulici. Výstava je vhodná pro rodiče s dětmi, které si mohou v herním koutku z legových kostiček stavět podle své fantazie. Výstava potrvá do 30. prosince 2018.

NOVUM – měsíční zpravodaj Muzea Jindřichohradecka

Ročník XXVII. 9/2018

Odpovědný redaktor: PhDr. Jaroslav Píkal

Registrační značka: MK ČR 11673

Výkonný redaktor: Pavla Míchalová

www.mjh.cz

Adresa: Muzeum Jindřichohradecka,

Balbínovo náměstí 19/I,

Jindřichův Hradec, 377 01

Telefon: 384 363 660 (pokladna),

384 363 661 (pracovny),

E-mail: muzeum@mjh.cz